

'Red je het financieel?'

Bestaanszekerheid! Je hoort het begrip in deze tijden overal om je heen. Maar wat wordt er nu eigenlijk mee bedoeld? Niets anders dan je verzekerd te weten van de meest elementaire zaken in het leven, zoals dagelijks een verantwoorde maaltijd, een dak boven je hoofd, een warm bed, toegang tot onderwijs en zorg en mogelijkheden om mee te kunnen doen in onze maatschappij. Of anders gezegd: het gevoel hebben dat je volwaardig onderdeel bent van de samenleving. Die zekerheid verdient iedereen. Maar dat lukt ons in Nederland niet en zelfs steeds minder. Wat kun je als Caritaswerkgroep en als parochie meer doen dan afwachten tot er hulpvragen komen?

SchuldHulpMaatje Nederland, waar ondergetekenden een band mee hebben, bedacht twee hulpmiddelen. Sinds december kun je een doos bestellen met spellen en folders om armoede bespreekbaar te maken, eerst intern en dan naar buiten toe in de parochie. Titel van deze doos: *Red je het wel?* Het materiaal is uitermate geschikt voor bezoekgroepen, pastorale teams, caritaswerkgroepen, wijkcontactpersonen en afdelingen van de K.B.O. en de Zonnebloem. Vaak zijn het gebeurtenissen zoals ziekte, overlijden van een partner, scheiding of inkomensverlies door werkloosheid die ingrijpen in de materiële situatie van mensen. Dit zijn mensen met wie parochianen in contact komen. Hoe maak je dan geldzorgen bespreekbaar? Het parochiebestuur zou een of twee dozen kunnen bestellen en het materiaal gericht kunnen verspreiden onder de achterban. Meer informatie? Zie www.schuldhulpmaatje.nl/redjehetwel/

Deze campagne kan nu niet geëvalueerd worden, omdat het materiaal nog niet zo lang beschikbaar is. Wel wordt het tijd om een tussenbalans op te maken van een andere campagne, die eind 2023 gestart is onder de titel Samen Erop Vooruit. SchuldHulpMaatje landelijk is ook hiervan de initiatiefnemer, maar het project wordt breed gedragen door particuliere organisaties. Binnen onze Kerkprovincie bestaat het Officium Caritatis. Dit is de landelijke denktank van mgr. De Korte, de bisschop-referent voor Kerk en Samenleving. Dit Officium heeft zich aangesloten bij dit project, dat zich richt op mensen die niet of onvoldoende gebruik maken van de diverse financiële regelingen van de overheid. Er is een zogenaamde 'potjescheck' ontwikkeld, een digitaal hulpmiddel waarmee op een eenvoudige wijze op individueel niveau inzichtelijk wordt gemaakt of er geld van de overheid beschikbaar is. De ervaring

met de potjescheck leert dat er gemiddeld ruim 330 euro op de plank blijft liggen doordat mensen geen of onvoldoende gebruik maken van bestaande regelingen. De potjescheck is ontwikkeld voor particuliere organisaties, die vaak meer vertrouwd worden dan ambtenaren. Inmiddels zijn, verspreid over het land, 160 inloopplekken of spreekuren ingericht om samen met de hulpvrager die check te doen en hem of haar als daar reden toe is verder te begeleiden naar geschoolde financiële vrijwilligers. Met hulp is nu ruim 9.000 keer de check uitgevoerd. Sommige Caritas instellingen werken hier - in verschillende vormen - samen met andere hulpverleningsorganisaties. Soms wordt er voor bepaalde acute noden ook doorverwezen naar Caritas. Meer informatie is te vinden op de site www.sameneropvooruit.nl.

Informatie over deze campagne is binnen het Aartsbisdom Utrecht verspreid via een aantal kanalen. Zo verscheen in 'Op Tocht' afgelopen november een groot artikel waarin onder andere katholiek Utrecht met vier gecreëerde inloopplekken werd genoemd als belangrijke drager van het project. Ook een aantal parochies op het platteland werden genoemd. Al eerder ging er een brief naar alle PCI-besturen en wat later naar alle parochiebesturen. Wij gingen ervan uit dat deze organen de tekst met een aanbeveling zouden doorzetten naar Caritaswerkgroepen of naar groepen of personen die mogelijk belangstelling hebben. Zij zouden dan door de daartoe landelijk aangestelde Harry Nijhuis (foto rechts) lokaal in contact gebracht worden met andere belangstellenden. Samen kon dan een inlooppunt met potjescheck worden opgezet. Op basis van onze contacten hebben wij echter de indruk dat de brief lang niet altijd werd doorgezet

Geldfit

naar Caritaswerkgroepen. Zo weten zij niets van het project als ze niet van buiten onze kerk zijn benaderd. Sommige parochiebesturen zetten de brief op de website. Maar Harry Nijhuis heeft maar weinig telefoontjes gehad met de vraag om ondersteuning. Ook is het goed mogelijk dat Caritaswerkgroepen, die wel benaderd werden, terugschrokken voor deze nieuwe werkwijze. Het wachten op hulpvragen kan als houding zo dominant zijn dat nieuwe instrumenten van armoedebestrijding en samenwerking weerstanden oproepen.

We hebben in ons land voor armoedebestrijding een hele trits aan wetten, programma's, voorzieningen en hulporganisaties opgetuigd. Toch vervallen steeds opnieuw mensen in een staat van armoede en komen ze daar op eigen kracht niet meer uit. Gemiddeld blijkt het vijf jaar te duren voordat iemand een beroep doet op particuliere of overheidsinstanties. Dat heeft verschillende redenen. Soms weten ze zelf de juiste mensen of hulpverleners niet te vinden, ze hebben zich afgewend van de maatschappij, schamen zich voor hun situatie of vinden het vragen van hulp ingewikkeld. Daar kunnen we samen wat aan doen. Vele Caritas-vrijwilligers en diaconale werkers binnen de R.-K. Kerk herkennen deze problematiek. Ze zien tegelijkertijd ook dat het herkennen, bespreekbaar maken, ondersteunen en voorhouden van deze kwetsbare mensen een belangrijk middel kan zijn om armoede te bestrijden. Op verschillende plekken in het land gebeurt dat met succes door zeer gemotiveerde en betrokken Caritasafdelingen of groepen die anderszins actief zijn in het diaconale werkveld van onze geloofsgemeenschappen. Ook is een aantal Parochiële Caritas Instellingen in het land betrokken bij schuldhulpverleningsprojecten of werkt op dat

gebied actief samen met andere hulporganisaties, kerkelijke en niet-kerkelijke.

Inspirerende voorbeelden laten zien dat parochies met het materiaal van *Red je het wel?* armoede en geldzorgen meer bespreekbaar maken bij de achterban. Caritas kan een belangrijke rol spelen in nieuwe vormen van hulpverlening. Het gaat hierbij niet om materiële hulpverlening of inzetten van eigen financiële middelen. De nadruk ligt op het herkennen en bespreekbaar maken van het probleem en vervolgens te begeleiden naar professionele financiële hulpverleners of naar vrijwilligersorganisaties. Naast alle bestaande voorzieningen en middelen levert de potjescheck een extra en waardevol instrument om armoede effectief te bestrijden. Harry Nijhuis wil de komende tijd PCI-besturen en -werkgroepen en anderen binnen parochies verder informeren, inspireren en motiveren over het belang van armoedebestrijding en nieuwe middelen die daarvoor beschikbaar zijn.

U en uw Caritas of diaconale werker willen vast dat we kwetsbare mensen voorhouden en zo samen in Nederland de armoede te lijf gaan. Durf dan contact op te nemen met Harry Nijhuis, e-mail: harry.nijhuis@icloud.com, tel: 06 18756666.

door Hans Oldenhof en Harry Nijhuis, als landelijk bestuurslid respectievelijk projectmedewerker verbonden aan SchuldHulpMaatje Nederland